

Rinngi ya musuku

Tshivenda

Luṭa

4c

Komello Moloji

Mibvumo (tsedzuluso)

dz, fh, kh, vh, mb, nd, ng, zw, tsh, kw, nḡ, ny, ph, sh, th, tḥ, sw, řw, ts

Maipfhi a u vhalwa nga ḡdowedzo (tsedzuluso)

nḥa, dzinḡdu

Maipfhi a u vhalwa nga ḡdowedzo

rinniḡ, gwitha, khwamba

Rinngi ya musuku

Tshivengḡa

Luḡa: 4C

ISBN: 978-1-77981-637-5

© 2023 Ulwazi Lwethu African Languages Literacy Project

Muḡwali: Komello Moloi

Mutshanduli: Mpho Makwarela

Mufanyisi: Riaan Muller

Nyolo na kudzudzanyele: Rock Bottom Graphic & Design

Nzunzanyo ya khaḡiso ya u thoma 2023.

Rinngi ya musuku

Komello Moloji

Lianga li khou fhufha makoleni, li khou fhufhela ntha na fhasi. Li tshi ima muya li sa wi. Lianga lo vha lo ambara rinngi ya musuku. Musi li tshi khou tamba li tshi khou ya ntha na fhasi, rinngi ya mbo di wela fhasi. Lianga lo ya la humbela zwiṅoni uri zwi li thuse u toḁa rinngi yo xelaho.

Ḷianga lo ṿhona Gwitha.

“Aa, Gwitha! Ndi khou humbela thuso. Ndo xedza rinngi yanga.”

Gwitha la fhindula: “Ndi do ni thusa nga u i sedza vhusiku. Mafo anga a vhonesa vhusiku musi hu na swiswi. Ni nga kha di hambela na Luputula uri lu ni thuse.”

Lianga na Gwitha zwa ya zwa humbela
Lupuṭula.

“Aa, Lupuṭula! Ndi khou humbela u thusiwa!
Ndo xedza rinngi yanga.”

Lupuṭula lwa fhindula: “Ndi ḁo thusa nga u i sedza nṭha ha dzithanga dza dzinndu. Ndi a vhonesa musi ndi ngeo. Ni nga kha ḁi hambela Sekwa uri ḁi ni thuse.”

Lianga, Luputula na zwiñwe zwa ya zwa
humbela Sekwa.

“Aa, Sekwa! Ndi khou humbela u thusiwa. Ndo
xedza rinngi yanga.”

Sekwa la fhindula: “Ndi do thusa nga u sedza damuni. Ndi vhonesa musi ndi ngomu madini. Ni nga humbela Khokhonyamutanda uri tshi ni thuse.”

Lianga, Sekwa na zwiñwe zwa ya u hambela
Khokhonyamutanda.

“Aa, Khokhonyamutanda! Ndi khou hambela
thuso. Ndo xedza rinngi yanga.”

Khokhonyamutanda tsha fhindula: “Ndi ɔ ni thusa nga u i sedza matandani. Ndi hune nda vhonesa hone. Ni nga humbela na Khwamba uri i ni thuse.”

Lianga, Khokhonyamutanda na zwiŋwe zwa
ya u hambela Khwamba.

“Aa, Khwamba! Ndi khou hambela thuso. Ndo
xedza rinngi yanga.”

Khwamba ya fhindula: “Ndi do ni thusa u i sedza khabodoni. Ndi vhoneza musu ndi nga ngomu nduni. Ni nga humbela Khuhu uri i ni thuse.”

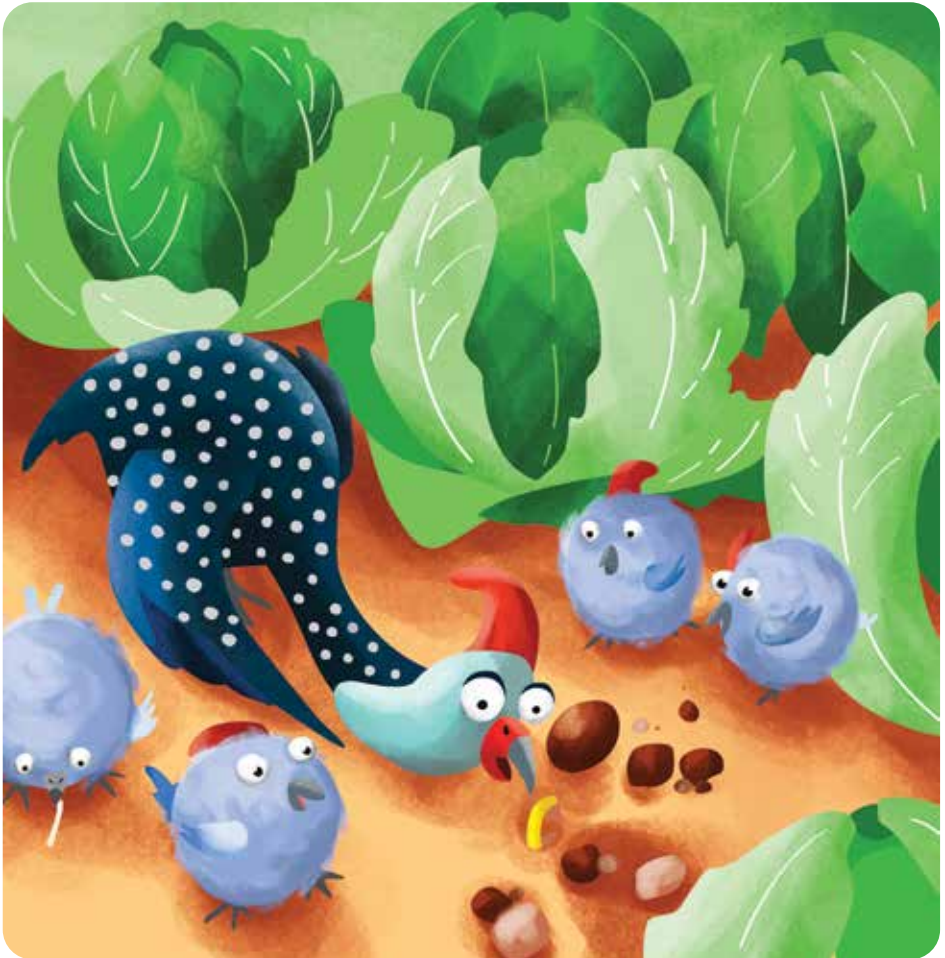

Lianga, Khwamba na zwiñwe zwa ya zwa
humbela Khuhu.

“Aa, Khuhu! Ndi khou humbela thuso. Ndo
xedza rinngi yanga.”

Khuhu ya fhindula: “Ndi do ni thusa u i sedza hothe fhasi ha mavu. Ndi nga pala mavu. Ndi do sedza tsimuni ya dzikhavhishi.”

Khuhu ya thoma u pala. Khuhu yo pala afha na fhalā.

Khuhu yo humbula uri khamusi rinngi a yo ngo wela kule. Khuhu ya thoma u pala phanda.

“Vhonani Lianga, ndo wana rinngi yaṅu,” hu amba Khuhu i tshi khou fhufhafhufha nga dakalo.

Lianga la tangedza rinngi.

“Ndo takala ngauri no wana rinngi yanga. Ndi tshifhinga tsha u gotsha uri hu pembeliwe. Ndi khou ramba muñwe na muñwe we a thusa u tōda. Ndi khou humbela uri ni ite nga u ralo na kha vhañwe.”

Readers

Luḽa 1-2

- Donngi ya Khuliso
- Nunu na Bobi
- ḽiḽowa!
- Muma, aḽama, pfhala!
- Zwivhuya u funa u kunakisa!
- Ngele na Ngudo vha a thusa
- A hu na maḽi
- Tshi a kona u fhufha?
- Mulilo!
- Mavhudzi mahulu
- ṽali na buvhi
- Muoli Marubini!
- Thuso o mangala!
- Baba vha ḽo vhuya lini?
- Phumu o takalaho!
- Mvulatshikolela!
- Thendo na Thiambi
- Kha ri vhulunge maḽi
- ṽhama o farakanea!
- Vha bulasini
- Ivhani na vhulenda, Thabelo
- Swobo ya u ḽifhelela
- Vhasidzana na mbudzi

Luḽa 3

- Badzhi yo shandukisiwaho
- Dzikhonani kha miṽsho yoṽhe!
- A thi funi miroho!
- Mulimi Vho Vele na dziḽhoho
- Tshilidzi o huvhala
- Maḽi! Maḽi!
- Lufuno lwa malwelavanda
- Zwienda zwiswa zwa Pfhano
- Mathaitḽai a Lwalwa
- Ripḽuluse o fara mbava!
- Muḽa u ḽhogomelaho
- Musengavhadzimu wa Farisani
- Mutevḽeḽhaḽu wa vḽutshilo ha tshidula
- Vḽulwadze ha dzinguluvhe
- U ḽhetshela zwiḽiwa zwa Tshivenḽa
- Makumba o nyamalalaho a Vuvu
- Luḽamo lwa ḽwasundani lwo bevedzea
- Aḽivhaho na Aḽaho
- Moli na zwithuthubi
- Tshibeḽani tsha Kulani
- Maitele a Vhavenḽa
- Mukaḽu wa u ḽifha
- Mushonga wa u fhodza
- ḽotshi
- Vḽuḽolo ha dzimbeu
- Muhumbulo wavḽuḽi wa Tseisano
- Bola yo xelaho
- Wanga u ḽivha tshifhinga
- Ni ṽavhanyela mini, Wandeme?
- Ngweḽa i sa londi
- Muḽambi makone
- Zwifhiwa

Luḽa 4-5

- Rinngi ya musuku
- Lwendo lwa u ya vḽugalaphukha
- Muvhuya u londola mutakalo zwavḽuḽi!
- Mulimisi o fariwa nga mala
- Soweto
- Tshaka dza zwiendedzi
- Mathoma maswa
- Ndifhedzo ya bulu
- Musidzana wa vḽuḽali
- Zwo hulesa kha nḽe!
- Vḽatukana vha vḽuḽali
- Vḽulwadze ha mukhushwane
- Murei wa khovhe
- Thaidzo ngadeni ya makhulu
- Vḽusiku vḽu si na khofhe
- ṽhangaḽhanganyo tshi sa ofhiho!
- Tshienda tshavḽuḽi
- Muḽoro wa Sedzani

ZENEX
FOUNDATION

MOLTENO
INSTITUTE FOR LANGUAGE AND LITERACY
EST. 1974

Ulwazi Lwethu yo lambedziwa nga Zenex Foundation nahone ndi thandela yo thomiwaho u itela u bveledza tshivhalo tsha bugu dza murole wa fhasi na vhavhali vha vhalelaho u dhiphina vha nyambo dza Afrika na matheriala wa u tikedza vhadededzi. Iyi thandela yo livhiswa kha u funza na u tikedza vhagudiswa vha re kha Mutheo wa Fhasi u itela u khwinifhadza kuvhalele na kupfhesesele kwa luambo lwavho lwa hayani. Bugu dzo bveledzwa nga nyambo dza tshane dza Afrika nga u shumisana ha Molteno Institute for Language and Literacies, Nelson Mandela Institute for Education and Rural Development, Room to Read South Africa, na Saide. Zwishumiswa zwothe zwo bveledzwa sa “Zwishumiswa zwa Pfunzo zwo Vulelwaho” kana “Open Education Resources” (OER).

Please visit our website to download the full copy of this reader:
ulwazilwethu.org.za

Creative Commons Attribution-
NonCommercial-NoDerivatives
(CC BY-NC-ND) 4.0
International Licence

Disclaimer: You are free to download and share this work as long as you attribute Zenex Foundation, but you may not change this work in any way or use it commercially.

